

Kedves Környékbéliek!

Hogy mi történt a választás mámoros hajnala után Dócban, arról majd a jövő heti oldalunk számol be kedves mindnyájuknak. Most érzék be annyival, hogy a minden-szenteki csendes hétvége múltával teljes szomorúságával köszönt ránk az ős. Sokat szemerkél az eső, iramosan hullajtják levelüket a fák, s csak néha-néha ajándékoz meg bennünket arany ragyogásával a november. Ilyenkor már szinte a nyakunkon érezzük: kemény télre kell készülnünk! Azokra a fagyos napokra, amikor magunknak kell fölfűtönnünk a lakást, hogy elviselhetővé, kellemessé tegyük otthonunkat.

Amint jártukban-keltükben Önök is tapasztalhatták – megélnékültek a fatelepek. Hordják oda a szemet meg a vágott fát vagonszámra, s viszik onnét aztán kocikkal, teherautókkal a házudvarokba, hogy mihamarább a szeszekbe, fászszegekbe kerüljön a meleget adó tüzevaló. A traktoros fűfűrészelők is serényen járják a házakat, a gázszerelők pedig a konvektorokat veszik szemügyre, s javítják az eldugult kályhákat, így készülve a nagy megmérettetésre, a közelítő Téli Tábornok elleni csatára. Hóra, fagyra, hidegre.

Nem tudom, észrevették-e, de egyre több helyen magasodnak a kényékből rakott gallykazlak. Jelezve tén, hogy sokan ismételten munkára fogták a tisztelt kemencéket. Mert, mi másnak kéne az a sok kiskéve, ha nem a pókhasú kemence etetésére? Igazolásra annak, hogy amit az ősök kitaláltak s hosszú időn át használtak, nem is lehetett olyan nagy butaság. Gondoljanak csak bele, hogy a régi házak kemencéi milyen jó szolgálatot tettek? Ugye, elsőször is, a jó kemence pufók hasa minden használaton kívül helyezett lomot befogadott, s megfelelő hevítés után illoen eltüntetett. Visszaadta azt az élet örök körforgásának. Épp azzal, hogy a törött szék lábára, az agyonfoltosított nadrág szárára, vagy épp a kutyarágta szörkalapra mondták rá a legutolsó fölhasználási formulát: „Tűzbe vele!”, a házi lom igazán megszolgált az árt. A lassú tüzzel fölfűtött kemence – szálára szedett tészszár, nyalábolt kenyér, homokjától kirázott ricatúskó, a tavaszi barackfagally vagy éppen a kisvillára porciózott olajfakéve például szolgálhatna ez a célt, de az ágácska száraz tuskaja meg a kívénhezt kerítésoszlop pedig kimondottan erre való volt – komótosan adta ki a meleget is. Egész éjjel tartotta a kívánt hőmérsékletet, sőt, ha jó kedve volt hagyott belőle még másnapra is. A kemence jötevé hőségében összefőtt a babléves, finom levet eresztett a cserépedényben a szárna, Szép barnára sült a rozkenyér, foszlóssá a fehér kalács, s megtartotta tzeit a tepsibe rakott dísznótoros étek. Megpirult héjában a krumpli, cukor nélkül is édesre sült a díntatök. A jó fűtésű kemence, amelynek alján hamar szikrázott a téglá s falhasa hosszan tartotta a meleget, kiváló helyét adta a merengésnek is. A múlt és a jövő dolgai egybevetésének. Padkáján ülve, fájós hátát a pohos oldalának vetve hosszan lehetett elmélkedni: miként is kéne másként, hogy a jövő nyár is adjon legalább annyi erőt, hogy a kemencét fölfűthessük, s hevült hasát ennivalóval megrakhassuk. Persze, mindezt a magunk boldogulására.

Ha nem így volna jó, s a kemence környékén sem így zajlott az élet, kedves környékbéliek mondják meg a szemembe. Hogy harag végképp ne keletkezzék köztünk, kérem olvassák el a pusztaszeri madarásztoról meg a minapi választásról trottakat is. Mindannyiuknak kívánva ezzel jó egészséget, s természetesen kiváló és elegendő időt a téli tüzevaló behordásához:

Majors Tibor

Külön úton a szatymaziak

• Munkatársunktól

Október végén tartotta alakuló közgyűlését a mozgáskorlátozottak szatymazi egyesülete. Korábban a megyei egyesülethez tartoztak a szatymaziak, de most különváltak tőle. A fő céljaik, hogy segítsék a településen és a környéken lakó mozgáskorlátozottakat, valamint a tanyákon élőket beszál-

ítsák a szatymazi foglalkozásokra. Az alakuló ülésen megválasztották a vezetőséget: Gera Anna lett az elnök, titkár Guba Antalné, gazdasági vezető Hódi József, vezetőségi tagok Gyöngyi Józsefné és Péter János. Az egyesület ellenőrző bizottságába pedig Kassai Károly, Pintér István és Király István került.

NEM KELL SZEGEDRE UTAZNIA, HIRDETÉSÉT FELADHATJA A TAKARÉKSZÖVETKEZETI IRODÁKBAN IS:

KISTELEK ÉS VIDÉKE TAKARÉKSZÖVETKEZET,

Kistelek, Kossuth u. 9. Tel.: 62/259-011.

KIRENDELTSÉGEI:

Baks, Fő út 88. Tel.: 62/269-397.
Balástya, Felszabadulás u. 10. Tel.: 62/278-330.
Csengele, Felszabadulás út 12. Tel.: 62/286-031.
Opusztaszer, Komócsin Z. u. 24. Tel.: 62/275-188.
Pusztaszer, Köztársaság tér 1/A. Tel.: 62/276-542.

ÜLLÉS ÉS VIDÉKE TAKARÉKSZÖVETKEZET,

Üllés, Fogarasi u. 1. Tel.: 62/282-181.

KIRENDELTSÉGEI:

Bordány, Felszabadulás u. 15/A. Tel.: 62/288-231.
Forráskút, Új u. 1. Tel.: 62/287-156.
Öttömös, Ruzsal u. 1. Tel.: 62/298-623.
Pusztamérges, Tolbuhin u. 10/A. Tel.: 62/286-785.
Ruzsa, Fő u. 2. Tel.: 62/285-154.

SZATYMAZ ÉS VIDÉKE TAKARÉKSZÖVETKEZET,

Szatymaz, Dózsa Gy. u. 25-27. Tel.: 62/283-153.

KIRENDELTSÉGEI:

Sándorfalva, Alkotmány körút 21/A. Tel.: 62/251-254.
Zsombó, Felszabadulás u. 104. Tel.: 62/255-504.

• Megismerve megőrizni – Pusztaszeren

Büdösszék-tó, csataokban

Közel kétszáz hektár – a madaraknak? (Fotó: Gyenes Kálmán)

Van Pusztaszer határában, ki tudja, mióta, egy tó, amelynek nevét szalonképtelennek tarthatták a térképrajzolók. Nagy-szék volt régen, Büdösszék-tó lett, Dongér-tóvá finomították, de ha így keresnénk, nehezen találunk meg. Idestova negyven esztendeje, hogy elsőször jártam ott, nagyon keresnünk se kellett, inkább csak az érdekeltük, arra kell-e még mennünk, amerre régen. Fölséges nyugalom honol most is a pusztán, mint akkor is, amikor még dr. Varga Béla körzetorvos kalauzolt bennünket, és felesége, Palotás Klára.

A Varga-házaspár szorgalmazta a terület védetté nyilvánítását, jogosnak éreztük az első kérdést Tajti Lászlóhoz, a tájvédelmi körzet vezetőjéhez:

• Mikor álltanak valami emlékjelet a madarászati lelkes két htvének?

– De kár, hogy nem nekünk jutott ez eszünkbe! És nagy kár, hogy minden évfordulás alkalmán elmúlt már.

• Nem hiszem, hogy kötelező mindent évfordulóhoz csatolni. Ahogy Fehér-tó Beretz Péterhez köthető, jó lenne ezt is a valódi érté-

két először fölismérő két emberhez kapcsolni. Egyébként büdös még?

– Nem büdös. Talán nem is volt az. A helyi legenda úgy tartja, valamikor a múlt században birkanyáj ment a jégre, beleszakadt, mind oda veszett, és tavaszra förtelmes szagot árasztott.

• Szép legenda, de majdnem minden falunak van büdös tava, más-más leendővel. Madárparadicsomként tartják számon.

– Hatalmas az átmenő forgalma, főleg ősszel.

• Ismerős a vicc? A próbarendőre esete a csikószámlálással?

– Állítólag azért nem tudta megszámlálni őket az istállóban, mert egyik állandóan mozgott? Hogyan számláljuk meg ezt a rengeteg madarat?

• Ön írta Pusztaszer történetének egyik szép fejezetét, és számokat említett: nagylilikekből 25 ezret, nagygodákból haterzet.

– Attól ugyan nem kellene félnünk, hogy oldalba rúgnak bennünket, de biztosan elröpnélnek, ha közelről és egyenként akarnánk számlálni őket. Amikor este jönnek a vízre, egyszerűbb lenne, de ha egy rétisas kerül elő, vagy egerészölyv, biztosan fölroppen akkor is valamennyi. Kisebb

csopontonként számolunk, és a végén összesítünk, rávetített becsléssel.

• A népszámlálás pontos-ságához tehát nem fogható. Lehet tudni, mekkora mág a pusztá?

– Közel kétezer hektár. Ebből a tó hatvan hektárt tesz ki, és kétszáz hektár a mocsaras terület.

• Nem fenyeget a veszély, hogy halastóvá nyilváníttja az új miniszter kampányfogása?

– Bár volt időszak, amikor halaszták, és székszáma vittek belőle a halat piacra, ez a veszély nem fenyeget. Államilag védett területről van szó, mindenki tudja, ebben a minőségben értéke fölbecsülhetetlen. A környező halastavakból is fölzántottak néhány medencét, és bevetették búzával, annyira nehéz eladni a halat.

• A szikes tó fenekét elviseli a búza?

– Évtizedek alatt annyira átöblítődött az már Tisza-vízzel, múltjának nyoma is alig maradt.

• Egyik érettségi tétele a szikes területek termővé alakítása volt, bár sziket akkor nem is láttam. A múlt században még voltak szigorúan realitásokban gondolkodó fejek, amelyek a Balatont is le akarták

csapolni, hogy búzát termelhesse a medrben.

– Kár lenne az utolsó szikes tavak egyikét fölázdosni halastóvá.

• Nyelvészkedjünk egy kicsit. Dorozsmán van a Széksós fürdő. A hozzá vezető utcát még Széksós utcának írják, és Szeged utcáin is széksót árultak a dorozsmaiak, de a városi finomkodás már csak szikes ismer.

– Mert azt hiszi a városi ember, az a szék, amelyiken ül. Remélem, annyira nem büdösödik meg alatta, hogy elkezdje ezt is Büdösszéknek mondani. Ha igyekszünk megőrizni a tó körül egyébként egyre terjedő széki sás nevét is az itteni csaták alakban, mert így tartozik igazán a tóhoz, akkor a többi nevet is illik megőriznünk.

• Ha kirándulók kíváncsiskodnának?

– Fölséges a föltételes mód, szép számmal jelentkeznek, és mi büszkén mutatjuk meg nekik. Előzetes bejelentés alapján rendelkezésükre állunk. Most vettük meg az egyik régi épületet, bemutatónak házzá alakítottuk át azt is. A pusztaszeri diákokat is arra neveljük, hogy megismerve őrizzék természeti kincsüket. Egyre kevesebb van belőle.

Horváth Dezső

Kistelek

• Munkatársunktól

Az internetes választási összesítő szerint a kisteleki választói névjegyzékére 6276-an kerültek, közülük 3089 polgártárs szavazott. Az új polgármesterre, Nagy Sándorra 1692-en voksoltak. (A korábbi évek kisvárosi vezetőjére, Ott József 1011-en, a jelöltként induló Kiss Zoltára 163-an, Kecskeméti Sándorra 112-en, Szél Tiborra 75-en.) A legtöbb képviselői szavazatot, 1597-et, Darabos Gábor, a korábbi testület tagja kapta, 18-cal megelőzve Horváth Jánost, aki szintén részt vett az előző testület munkájában. Az új indulók közül a legtöbb voksot, 1501-nyel, Gyimesi Zoltán jutott képviselői mandátumhoz. Rajtuk kívül még a régi-ek közül dr. Pálkás Pál, dr. Hajdú Imre, dr. Szurgentné, dr. Ocskó Olga, Törökgyörgy Józsefné, a frissen választottak közül pedig Csányi Sándor, Bozó József, dr. Csejtei Zoltáné, Bakacsi Géza, Tóth János, Kucsora Lajosné lehet tagja a kisteleki képviselők testületének. (A 862 szavazatot kapott Harmath Józsefnek a 14. hely jutott, így csak ha valaki visszalép akkor kerülhet a testületbe, elsőként a kimaradó 20 közül.)

Pusztamérges

• Munkatársunktól

A pusztamérgesi középiskolában november 13-án és 20-án, péntekenként 14-től 18 óráig nyílt napot tartanak. A leendő tanulók és szüleik megismerkedhetnek az iskola programjaival, nevelőivel. Az 1999/2000-es tanévben Pusztamérgesen az alábbi képzések közül választhatnak a diákok: falusi vendéglátó, mezőgazdasági, illetve érettségizetnek idegenforgalmi szakképzés, fiúknak labdarúgó tagozat.

Zsombó

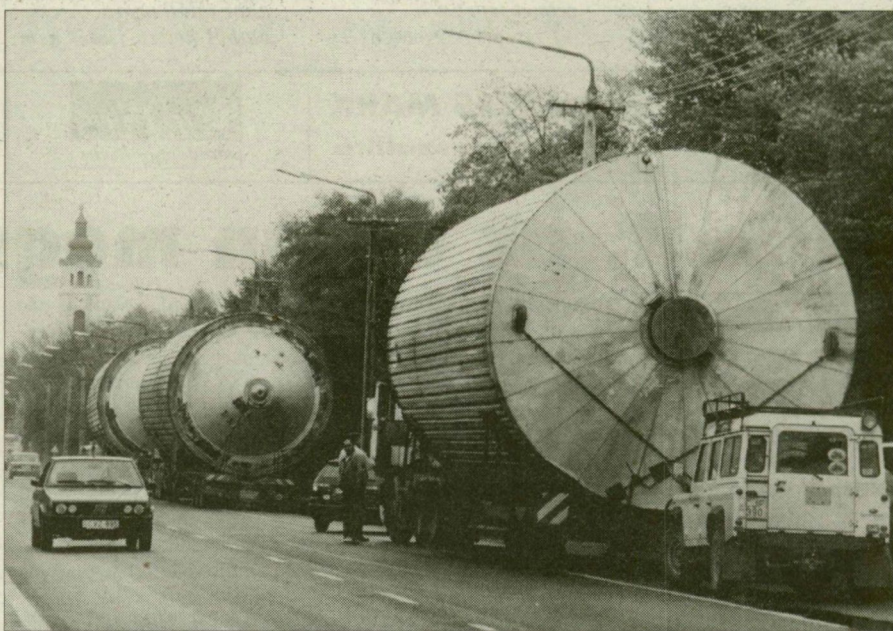
• Munkatársunktól

Amit megesszünk, és amit megiszunk, hasznunkra is lehet, és ártalmunkra is. Amit az állatok isznak, illetve amivel növényeinket öntözölünk, táplálékunkká válva ugyanígy hatnak ránk, bár ritkán tudjuk, mi van bennük. A zsombói Weselényi Népfióskolán hétfőn este dr. Huhn Péter és dr. Galbács Zoltán vizeink minőségéről tart előadást.

Alapozzák a kisteleki tornatermet?

Joggal hihették a kistelekiek, hogy az önkormányzati voksolás utáni első nap változást hozott s a választási ígéreteknek megfelelően már akkor délután megérkezett az első karaván. (Hogy stilszerűek legyünk a választási szlogenekhez: „hozták hátukon a kisváros növekedési ígérését.”) Mint láthaták, három, hatalmas pakkal megrakott kocsis várokozott, éppen a Vali éttermével szembeni útsávbán.

Persze, mint jó helyen szokás, ha történik valami más, mint az eddigi, azonnál elindulnak a találgatások. A Petőfi út hatalmas hengerei láttán se történt ez másként. Vajon mik ezek? Hová kerülnek? Atomreaktort építtet az új önkormányzat vagy tán a leendő tornacsarnok alagsorát alapozzák ezekkel a szerken-

Pihenő konvoj a főúton. (Fotó: Gyenes Kálmán)

tyükkel? Még szerencse, hogy mire vége szakadhatott az ebédidőnek, a talány már nem volt talány többé. Ugyanis a vészvillogóval

érkező furcsa rakomány nem sokáig maradt a kisvárosban. Így, amit az ebédidő: Románia felé tart! Igen ám, de aki ismeri a kisteleki főutat, tudja, hogy ha a

templom felé haladnak a Petőfi iskolától, akkor az éppen az ellenkező irány! Ebből is látszik, hogy néha nincs úgy, ahogy az ember azt az első pillantásra gondolja. Mint megtudtuk: ekkorra rakomány – szinte elveszi az egész utat – a sofőr nem mehet arra amerre akar. Csupán arra – amerre engedik. Ezért indultott Kisteleken is toronyiránt a Belgiából Romániába tartó tartálykonvoj. S abban is biztosak voltak az irányítók, azon a választás utáni délutánon, hogy a haspókok sorának tetsző kamionkaraván mindenképp oda ér, ahova kell, hiszen – bármennyire furcsának tetsző – sörnek való tartályok cipelését bízták rájuk.

Annyit még megjegyezhetünk az akkori kép láttán: ha a kisteleki tornaterembárátok még nem is, de a román sörbarátok már alapozhatnak!

M. T.